

Noorte Eln

D. Friedrich

Rist mägedes

N° 7

1923

Noorte Elu

Gesti Ühkliffude Noorte C. E. Liidu häälekandja

Nr. 7

Kolmas aastakäik

1923

Kes aitab?

Kalafia 6: 1, 2.

Terwena, rõõmsana oli ta kord teed alganud, kuid teed mis Jeeriko poole wiis. Ta sattus rõõwlite kätte. Need riisufid teda paljaks, peksid ja löid haawu — tegid, nõnda ütelda, põhjaliku töö — ja kadusid siis jällegi oma peidurkastesse.

Ubituna, pool meelemärkufeta lamab ta nüüd oma meres tee kõrwale heidetuna. Haawad sünnitawad walu. Hale korisemine ja hoigamine kostuwad ta huulilt — ehk kaikuwad tasased furma palwed Jumala poole — kes teab?

Kuid õnneks sammub seda teed keegi teine reisija. Eigemale jõudes tunneb ta selles templi preestri.

Haawatu südames ärkab lootus — wast aitab ta mind?

Preester jõuab ligi — seisatab mööda minnes weidi ja lähleb mööda.

Jällegi wajub haawatu nõrk pea alla; endiselt kostuwad walusad hoiged — endiselt nõretab weri haawust ja tarretab paljal kehal, mida kuum päike kõrwetab.

Ei ole näha enam ühtegi hinge lähinemat seda üksikut teed mööda — asjata ootad waene surija.

Taas, hulga ajaltse ootamise järele, ilmub mäe nõlwaku tagant tume kuju ning uuesti tõuseb haawatu südames lootus abi peale.

See on üks Leemi poegadeft — templi teener. Temagi seisatab — kifub näo kipra — see pole sugugi meeldiw sarnases seisukorras inimest näha; süüdistab rõõwleid kuid haawatu hoigamiste peale — „aita“ — näitab ta ainult käega linna poole — templiteenistus ootab — peab ruttama.

Dr's sul raasugi haledust ja templi teener?

Ja ruttab kiirel sammul edasi. Mis ta teha wõib on see, et templi õues sellest lärmi lööb kui päewasündmuseft kirjeldab ja inimeste kurjust kaebab, et need liiga südameft olla. Aga ise?

Surija südant salwab piirita meelehärm ja wiha....

Kes olid need? Kelleft veel enam oleks ta abi oodanud kui just neilt, kes Jehoowa käsuõpetust kuulutafid, Temale ohwerdafid ja Jumala õuedes elafid. Südamesse afus põlgatus kogu preesterliku seisufe wastu, ifegi Jumala wastu. Kas polnud ta neid austanud? Kas polnud ta neile korralikult maksust maksnud? — Küll. Kuid nüüd läksid nad õlgu kehitades mööda — ta oli ju rõõwitu. Muidugi on ta halba feltskonda sattunud, muidu . . . oletafid nad — olgu teinekord targem.

Tumedad mõtted, melankoolsed ja weripunased, nagu haawadest nõretaw weri, seginesid peas. Dr's veel ilmas halastust?

Loodenem päike suudles aga haawatu kahwatuid palgeid — nii kurblikuna tundus see — ennustades peatset õõ tulekut. Hõõgujid mägede nõlwakud ja müstifisi kiwirahke tee kõrwal, heites siis pikki — pikki warje üle maastiku. Näeb ta veel päikeft? Wõi näeb ta teda wiimast korda wajuwana? Tume ahastus waldab wõimsana hinge.

Õõ. Pea jõuab ta — külm ja süinge õõ wäljas teel haawatuna. Kas tõesti jõuab õõ ja ühtegi ei leidu, kes aitaks? Wõi kas polegi ilmas halastust? Süda kifub kokku walus . . . ja filmad tuhminewad . . . juba lamab ta meelemärkufeta.

Hämarufes kostuvad sammud.

Õidab põlatud Saamaria mees läbi Juuda raja kodu poole . . . põlatud pagan. Muidugi läheb ta mööda? Kuid miks peatab ta eeslit surija kohale jõudes? Ta on märganud merejälgi ja näeb haamatut tee kõrval lamavat; eesl norskab — see on temalegi süüge.

Astub maha tundmatu mees eesli seljast, sammub ligi lamajale, waatab sügawa kaastundmusega selle kahmatuid palgeid ja haawatud keha . . . siis kaikub warjatud walus ehmatushüüd, kui emal, kes oma last kuristiku kaldal märkab, ja muutub fosistawateks sõnadeks, kui ta õnnetu üle kummardades ütleb: „Waene, õnnetu hing.“ „Kuid — ta elab veel.“

Awab pauna hädalifemate rohtutega millega reisiks end warustanud, peseb puhtaks haawad, walab neisje õli ja seob kinni. Ettewaatlilikult teeb ta seda, kuna selle juures pisarad palgeile walguwad.

„Õnnetu noormees.“

Ärkas.

Arusaamatufes seisukorral awab filmad, mis weidi segase ilmega ning tunnustab seda tundmatut meest. Kes on see? Ta kannab lihtsat rüüdi ja näib Saamarialane olewat. Kuid — mis fundis teda mind aitama — nad ei armasta ju meid? Kuid siin näeb ta imestufeks hella hoolitselijast, sügawat kaastundmust ja amitamist. Ra pisarad, mis filmi on walgunud, ei jää tähelepanemata. On's see üleüldise inimene — wõdi on ta ingel?

Janu piinab liiafi merejooksmisest. Lahke wõõras joodab teda.

Kadunud näib walu olewat, ainult haamus weel tuikab wähe, kuid mitte palju — kui oleks armastus teda ära pühkinud.

Ettewaatlilikult tõstab wõõras teda oma eesli selga ja õõ pimedufes rändawad nad edasi sirawate tähtede all läbi õõwarjude ja melankoolia, kuni jõuawad lähemasse wõõrastemajasse.

Jutustades nutab ta oma kurba seisukorda, räägib ärritufes preestri ja Leewiti halastamatuses ja tänab pisarfilmil oma päästjat.

Jeeriko tee on haawatuid täis, kes eluteed käies mitmesugufest pattudest raskesti lõõdub. Nad ei suutnud kiufatusile wastu panna. Sagedasti satuwad nad siis nende põlgtufe alla, kes on suutnud hoiduda nende eest ja sellepärast endid uhkustawad. Kõrgilt armustades lähewad nad mööda õnnetumatest, küfimata,

kas wiimased pattudes õnnelikud on mõi sünnitamad nad piina, ehk kas haawad walutawad — pole nende asi — nad lähewad üles Jeruusalemma poole jumala-teenistufele ning kaebawad, et teised järel ei jõua, ja leiawad ikka põhjuji ja wigu.

Sagedasti tõreldakse, tehakse etteheiteid ehk parastatakse kahjurõõmust wenna õnnetufe üle — ta pole ju meie seltsist. Ja, kui poleks see nende asigi parandada, pisaraid seltsis walada õnnetumatega, räägitakse ainult hirmutusi hukatuses, kuid kunagi ei näidata Jumala armastust.

Ikka jälle kostuvad Jeeriko teel haawatute ja langenute walusad hoigamised, kellede hinged piinasid läbi elamad, haawad kui tult põlewad ja kibedufe pisarad kahetsedes filmi walguwad.

Minnakse linna ja kuulutatakse seda weel teistele suure suuga, uhkustades: „waat — eks ma ütelnud, et . . .“

Arusaadam, et kaswab põlgtus ja warjamata wiha langenutes, eksinutes, nende wastu, kes preestri seisust esitawad ja Jumalast räägiwad. See kuulub otse ja weel enam seljataga. Pärast kaswawad neist kõige suuremad waimuelu waenlased wiha ja meeletuletuste tagafunnil.

Paulus ütleb: „Wennad, kui inimene ka ühe eksitufe sisse, sattus siis parandage niisugust jälle tafsje waimuga, kes teie waimulikud olete; ja waata hästi iseenepe peale, et sind ka ei kiufata.“ Need on sõnad täis kaastundmust — eesmärgiks ja õpetufeks hingelisel haawatutega ehk usuelus külmaksjäänutega, langenutega ümberkäimises.

Peetrus eksis, eksis sügawalt. Rahtlemata sattus ta teiste põlgtufe alla; kuid Jeesus — ei ühtegi etteheidet, ei midagi farnast, waid ainus pilk langenud Peetrufe peale, kuid see pilk oli wiimases pilgus põhjatu sügaw walu, kaastundmus, mis wiis Peetrufe sügawa kahetsufele. Sõnata wägi.

Jeesus ütleb: „Mina tahan halastust ja ei mitte õhwril.“

Mitte meie dogmad ega korraldused ei ka käsud ei maksa Jumala ees, waid süda täis halastust.

Meie aeg on rohkem kui kunagi täis häda ja patu faasta. Lugematute haawatute hoiged Jeeriko tee ääres lõikawad läbi luust ja lihast, kes otsiwad ja ootawad abi. Sellepärast on ka rohkem kui kunagi enne tarmis mehi, kellel oleks halastaja Saamaria mehe süda.

3. Sink.

Millisefes on mul tänapäew?

1. Ara ole laiff, jelles, mis ja pead l. l. l.
2. Ara pea liha ja werega nõu.
3. Ela kõige alandufega: 1.) Jumala wastu 2.) inimeste wastu.
4. Kui Issanda sulau, ära lasje ennast teenida, waid püüa teifi teenida.
5. Näita üles kindlat meest.
6. Mis wõin ma täna Jeesusufele teha?
7. Hoia tühjade sõnade eest.
8. Ela nii, et sul wabandamist ei tuleks; kui liige Kristufes ära tee, mis häbistaks pead ja ihu.
9. Mis iial Jumala sõna nõuab, nõua ka endalt.
10. Hoia kõige eest, mis sinu palwejõudu wõiks halwata ja riffuda.
11. Ara püüa meeldida iseenepele, waid Jumalale.
12. Ara lasje ennast nii palju meeldiw olla waid Jeesust!

halastaja Saamaria mees.

Graf Korff'i ümberpöörmine.

Tõlkinud R. L. Marley.

O mast tulemisest Jumala juure kirjutab Graf Korff omad „Mälestused“ järgmiselt: „Oli aasta 1874. Kui hea laulja olin kõrgemas feltskonnas pallidel ja pidudel õige tegew. Sel aastal ilmus Peterburi lord Radstock. Seltsfondlistel õhtutel kõneldi palju temast kui tuntud waimulikust isikust. Teatud irooniaga rääkisid daamid, et lord eraldi huwi minu wastu tunda ja minu järele pärida. Olin Wenemaa esimesel tööstusnäitusel püha Sinoodi kutsel aitanud Jumala sõna õjast fioskist mõõdaminejatele jagada. Sellest oli arwatawasti Lord Radstock kuulda saanud ja arwas selle teo põhjal minus leidwat waimulikku huwi. Lord jutlustas erakorterites ja Briti-Ameerika kabelis. Ümberpöörmine neist koosolekuisi oli alguses wähenene, ilmusid peaaesjalikult isikud kõrgemast seisusest, kelledega Radstock juba Inglismaal tuttaw olnud. Wiimati tuli ka päew, kus mina temaga tuttawaks sain. Esimesel kohtumisel üllatas mind nähtus, et tuntud lord nii isiklikelt ja soojalt armastas Jeesust ja piiblistse uskus, kui Jumala waimust sarnasena sisseantud raamatusse. Kui mõne mulle mõistmata kirjakoha üle temalt seletust küisin, ei kõhelnud ta silmapilkugi mulle lihtsalt wastata, et isegi weel seda ei mõista. Sarnast õhkehajust ja õiglast olekut ei olnud ma warem kunagi näinud, mis mind tahtmata tõmbas Radstocki külge. Temas nägin 19. aastajaja apofstlit.

Dogmaatiliste ja ujuteadusliste küsimuste üle ta

kunagi ei waielnud, tundis aga hästi oma piiblit, ning armastas seda kui paremalt sõbralt saadud kirja. Igale ühele, kes temaga kokku puutus, paistis silma, tema lapselik armastus Kristuse ja tema sõna wastu. Oma Jumala tahtmise alla alandas ta end kui laps oma wanemate tahtmise alla kõhklemata. Kunagi ei näinud ma usklikku, kes sarnase süüdiusega oleks püüdnud patusele selgeks teha Jeesuse armastust, kui Lord Radstock mulle seda piibli põhjal püüdis teha. Ta püüdis mulle näidata, et Kolgata sündmuse läbi igawesest hukatusest päästetud olen.

Kreeka-õigeusu katekism oli mulle tuntud. Kõikumata uskusin ma, et Kristus on Jumala poeg. Oma ufulise kaldumuse juures palusin palju ja olin truu kiriku poeg, milles sündinud. Kõige selle juures puudus mul aga teadmine, kas olen päästetud, wõi hukka mõistetud. Kord aastas paastusin ma ja käisin pihil. Kiriku wõimukandja andis mulle siis patud andeks. Läksin armulauale ja arwasin kui enamus muu sõber, et Jumal sarnase jumalakartuse ja alandusega rahul saab olema. Kui lootsin oma hingedumistust leida oma religioosuses, sakramentide tarwitamises ning heategudes. Lootes, et Jumal armuline on, trööstisin end mingisuguse teadmata lootusega. Kõige selle juures elas hinges tume kartus ja kindluseta olek päästmises. Arwasin, et Jumal üksi seda wõib teada, kas õndsaks jaan. Sarnases hingeolekus leidis mind lord Radstock.

Üks esimestest küsimustest, mida lord Radstock

mulle pani oli järgmine „Kas olete kindel, et pääsetud olete?“ Minu wastus oli eitaw: „Siin maa peal ei wõi ükski teada, kas pääsetud on, seda saame alles taewas teada.“ „Kellele on siis teie arwates Jumala sõna kirjutatud?“ küsis Radstoc, „kas neile, kes taewas on, wõi neile kes maa peal on?“ „Muidugi neile, kes maa peal,“ wastasin ma. Müüd näitas ta mulle pühafirja põhjal, et neil, kes elawalt Kristuse ärälunastuse töö sisse usuvad ja patust loobuwad, üks kindel teadmine südames on, et nad pääsetud on ja igawest elu päriwad. Seda kõik lepitawa Kristuse ohwrisurma läbi ja mitte enesepäranduse ja tegude läbi. Issand floppida minu südame uske taga ja oodata siseselastmist.

5. märtsi õhtul, 1874. aastal, jäid pärast koosolekut weel mõned mu sõbrad minu poole, tsaari tiivadjutant Barun M., keisri ihuarst D. K., professor A., kuberner N. ja lord Radstoc. Ütlefin oma sõpradele, et kindlasti olen otsustanud end Jumalale ära anda, kuid üksi seda nii tagajärjekast sammui teha ei suuda, mispärast neid palun minuga ühes Jumalat paluda. Langesime põlwelele ja lord kui ka mu sõbrad palusid ärdalt mu eest Jumalat. Ei suuda ma kirjeldada wõitlusi, mis hinges möllasid sel ajal, kui mu sõbrad mu pärast palusid. Ma tahtsin end Jumalale, kuid ei saanud. Weel ei suutnud ma maailmast ega sellest, mis mind temaga köitis, loobuda. „Paluge edasi,“ ütlesin ma sõpradele. Terve põrgu wägi paistis olewat tegewuses, et mind tagasi hoida andumast Issandale. Mulle oli, kui sojistikast jaadan mulle kõrwa: „Sa oled praegu ärewas olekus, rahusta end, muidu kahjatsed pärast kui end praegu Issandale annud. Su hiilgaw tulewik läheb nurja, tsaar kaotab oma usalduse ja armastuse sinu wastu ja mõtle, mis sinu elatanud wanemad saawad ütleva.“ Sarnaselt oli hinge waenlane mulle nii palju kõrwa sojistanud, et oma eest ainult üht wõimalust nägin — astuda kloostriisse, saada mungaks. Issand aga kuulis mu sõprade palweid ja peletas kahtlused ja kartused hingest ja lasi oma tõe walguist paista. Selgeks sai mulle, et tõe ainult Jumala sõnas wõib olla. Kristus, kui igawene tõe aga hüüab sõnas: „Tulge minu juure

koit, kes teie waewatud ja koormatud olete.“ Kristus hüüab ka mind, selleks on ta mu hinge oma igawest walguist paista lasnud, et ma ära tunneksin tema armastust ning oma õnnetust. Üksford tõi ta ristipakul igawese ohwri patu eest, et patustele anda õndsust ja andeksandmist — ka mulle. Selle igawese tõe walgel tuln usus Jeesuse juure ja hüüdsin: „Kristus, su juure ma tulen, just nii kui olen.“ Kui raste kiwi koorem langes mu õlgadelt ja ei ole mul teha sest ajast enam kanda tarwis olnud. Kõhuwa patukoorma oli Jeesus ära wõtnud ning südames säras päästmise õnn. Jumala Waim aga andis minu waimule tunnistust, et Arapäästja mind wastu on wõtnud ja ma Jumala lapsiks olen saanud. Rõõm kirjeldamata ja õnn otjata täitis hinge. Waewlewaft kahtluseft olin õndsja igawese elu omandamiseni jõudnud. See oli minu uuestisündimine — sündimine ülevalt. Müüd algas uus elu. Pühendades täiesti oma elu Jeesusele, kaswasiin ma Issanda tundmises. Kõiges oli mu püüdmine teha Tema tahtmist. See oli lühidalt jutustatud minu pöörmise lugu. Issand oli omas armastuses lord Radstocit Wenemaale saatnud, et mulle ja paljudele teejuhiks olla Kolgatale — Jeesuse armastuse allikale. See oli algus wägewale ärkamise liikumisele Peterburis.

Samal aastal said Pajchkoff ja Graf Bobrinski (tolleaegne teedeminister) Issanda poole pöördud. Meie päästmise rõõm ei lastnud meid waikida, waid tunnistamine oma Arapäästjat, kus aga ial saime. Pajchkoffi juures, kellel üks suuremateft majadest Peterburis oli, algasid koosolekud, mis nii rahwarikkaks läksid, et juured jaolid kuidagi enam kuulajaid ei mahutanud. Nii palju Graf Korffi „Mälestustest.“ Olme stia ainult wäljawõtte teinud sellest huwitawast kirjeltuseft.

Pärastpoole saadeti keisri käjul Graf Korff ja Pajchkoff Peterburist wälja, kuid Püha Waim tegi oma tööd edasi, nii et usklikkude wõrk enam ja enam üle Wenemaa laiali laguneb. Uued losside usked awasid end kui ühed suleti. Würstid Liwenid ja Gagarinad said usklikuks, kindral Offenberga ja palju teisi.

Rist — ülestõusmine.

T. B. Baratt.
(Waata kaäne pilt.)

„See on tee, käige seal peal!“ Risti taga on ülestõusmine eluks. Palju noori inimesi kardawad risti. — Nad ei taha enesele ära surra. Neid katab igawene pimedus. „Kes oma elu hoida tahab, see kaotab seda ära!“ ütles meie suur Õpetaja. Mis õnnis elu on, mõistetakse üksnes siis, kui „mina“ enam ei walitse, waid kui ta Jeesusega kindlasti Kolgata risti külge on naelutatud, kus meie maailmale surnud oleme ja maailm meile. Kal. 5: 14. Niisugune usklik süda maitseb elu kaunidust. „Mitte enam ei ela mina, waid Kristus elab minu sees.“ Kal. 2: 20. Mõned ütlevad,

wad, ristis surra olla argtus. Ja, seda küll mõnedele. Aga Kristust ei naelutatud risti külge, et elada, waid et surra! Ja Ta suri! Aga surmas tungis elu Tema sisse — ülestõusmise wägi!

Kas elad sina — kas elad sina üksnes Jumalale? Ülestõusmise hommiku kaunidus hiilgab ka usklikkude haudade üle. Seal hingawad need, kes „esmal“ peawad üles tõusma 1. Tess. 4: 16. Übermuudetud! — surematud! austatud! Oh Jumal, missugune arm ja missugune wõit! surm ei ole wiimane. Elu on wiimane, nende, kes Jeesusega on risti löödud.
„T. P.“ 1914.

Dh et ja oleksid mu käskusid tähele pannud! Siis oleks su rahu olnud kui jõgi, ja su õigus kui merelained.

Jes. 48: 18.

Ühel kuulsal õpetatud mehel, oli väikene tütrekene. Ühel päeval tuli maja sõber õpetatud mehele rõõraks. Et isa mitte seal ei olnud, siis rääkis to väike tütarlaps. Wõõras teadis, et isal oma mitmesuguse töö peale vaatamata ometi ka oma perekonna tarwis aega oli seepärast mõtles tema, et laps midagi iseäralist oma isa juures on õppinud. Nii küsis tema siis ka väikese tütarlapselt; „Mis oled sina siis oma isalt õppinud?“ Laps vaatas oma tarkade filmadega natukene aega küsija otsa. Nähtawasti

Misjonäär Taylor töötas Austraalias. Ühel päeval ütles üks tema sõbradest temale, tema pidada ka lõunapoolsesse Afrikasse minema ja seal Issanda wiinamäes töötama. See peale waatas Taylor tõsiselt oma sõbra peale ja ütles: „Kui Issand mind Afrikasse kutsub, siis sõidan ma kohe esimese laewaga, mis Afrikasse läheb, sinna. See oli õige wastus. Meie peame endid nõnda Jumala tahtmise alla alandama, et meie filmapilk tema sõna kuuleme. Jumal ütleb: „Dh et ja oleksid mu käskusid tähele

Sõnakuulelik Abram.

mõtles ta see üle järele, mis tema siis oma isa juures õppis. Siis wastas tema: „Sõnakuulmist!“ Niisugust wastust ei oleks sõber temast oodanud, ja ometi mõtlen mina et see väga kohane wastus oli. Seft kõige tarwilisem asi, mis lapsed õppima peawad, on sõnakuulmine. Ja kui sina Jumalalaps oled, siis ei ole sul ka miski asi tähtsam, kui sõnakuulmine. Jumal ütleb prohwetil Jesaja läbi: „Dh et ja oleksid mu käskusid tähele pannud! Siis oleks su rahu olnud kui jõgi, ja su õigus kui merelained.“ Seda mööda kui sinu sõnakuulmine Jumala wastu on, on ka sinu õnnistus ja hinge rahu. Rahjaks on aga niisuguseid inimesi wähe, kes Jumalale sõnakuulelikud on.

pannud.“ Meil peab peenike tema tahtmise äratundmine olema. Meie südame ülem püüdmine peab olema ära tunda, mis Issand meiega tahab teha. Sel wiisil ei tee meie midagi ilma temata, ja iseenestki mõista on meil siis, imelik rahu. Meie oleme siis üks oma Jumalaga. Seepärast on ka 119. Saaweti laulu, 165. salmis öeldud: „Suur rahu on neil, kes su käsuõpetust armastawad, ja nemad ei komista.“ See on tõsi: „kui meie heameelega Jumala tahtmist teeme ja selles oma elu leiame, siis tunneb meie süda igal ajal kallist rahu oma Issandaga ojaamises olles. Rõõgel rahutusel, mis mingil wiisil sinus üles tõuseb, on see põhjus, et sina ennast täiesti Jumala mõtete ja tema armutaht-

mise alla ei ole alandanud. Sinul on siis veel enesel nõbrifid, millest sina kinni pead ja mille läbi sinu südannt siis rõhutakse. Siis ei wõi sinu õigus muidugi niifugune olla, kui merelained, Nii pea kui sina enesetahtmise järele tahad elada, ei ole sul mitte wõimalik nõnda elada ja käia, kuidas see Issanda meelepärast on. Seda wõid sina igapäew enese juures ära elada. Misparast saad sina mõnikord ärritatud? Misparast on sul mõnikord meel paha? Wastus on üsna lihtne. Seal on midagi,

mida sina soowid, aga sinu soow ei täideta. Asi läheb teisiti, kui sina seda enesele oled mõtelnud, see teeb sind pahaseks ja sina oled ülekohtu sõlmes kinni. Tõesti, niifugune uskliku elu on väga wilets. Tahad sina sellest wälja saada, siis pane ülewalpool kirjutatud „kirjasõna- ja Jumala õrna ja waikist“ märguandmist tähele. Nii õpid sina tema sõna kuulma ja Issand wõib sinu südamis ja elus kõik korda saata, mis tema meelepärast on.

„Taeua poole.“

Friedrich August Boltzius.

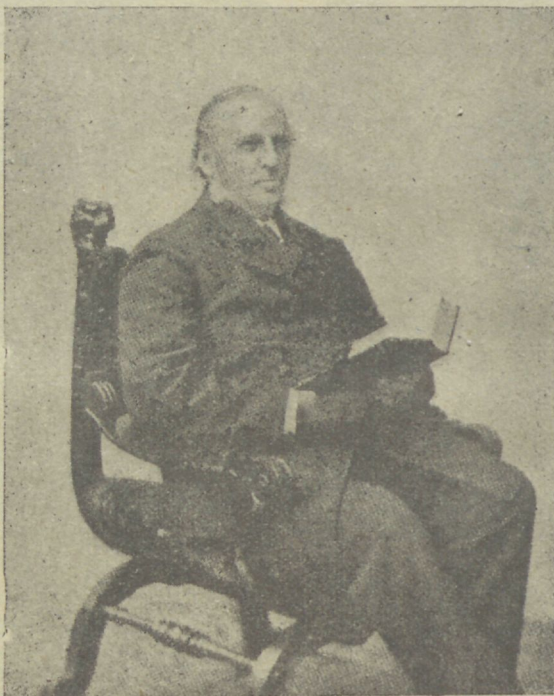
Wabalt K. L. Marley.

Friedrich August Boltzius sündis Rootsimaal, Grafwas 13. mail 1836. aastal. Wanaisa oli arst, kuu isa Saksimaalt wälja rändas Rootsi maale, kus tükk maad omas. Andudes aga joomale, kaotas ta juurema tüki maad. Laste kaswatus, kui harilikult juudi majas, oli jäetud hoolitusse. Isa surma järele rentis Friedrich Boltzius oma wäikeste isalt päritud maatükikeste wälja, kuid kaotas pea sellegi ja pidi wõõraste juures teenides waewaga oma igapäewast leiba sööma.

Mõned jutustajad ilmutasid 1859—60 tema elu kohta ja pidasid koosolekuid, kus arutati Jumala waimust noor Boltzius. Üks aeg pidas ta end ka Jumala lapses, siis nägi aga, et ainult oli ärganud ja mõnda waimuliku meeleolu oli üle elanud, sest peagi tuli avalikuks ta juures ükskõiksus jumalikkude asjade wastu ja kadus huwi waimuliku elu wastu üldse. Aastal 1864 tabati ta Pühast Waimust wägewasti, tundis sügawalt oma pattu ja terwet kätuneedmist oma peal. Hinge rahutus kaswas kuni meeleärasteiteni. Kusagilt ei leidnud ta troosti oma kurwale südamis. Tihti pugest ta metsa tihnikusse, kus meeleheitel ja südamis walus ringutas käsi ja tundis suurt hinge piina. Ahastus kaswas ta hinges nii, et kätt oma elu külge tahtis panna, mida Jumal oma armu läbi ära hoidis. Terve aasta wäljas raske hinge piin ja patu waew, siis alles leidis tema kurblit jüda rahu Jeesuse sees.

Täiesti pööris ta selja patule ja maailmale, ning andis end jagamata Jeesusele. Kunagi omas elus ei ole ta seda jammu kahtlenud. Täiesti uus oli elu, mis algas nüüd. Minus palaw soow, mis liikus hinges, oli soow ka teistele rääkida omaast Arapäästjast.

Kõige oma südamis armastusega tahtis ta üksi veel elada oma Lumastajale ja teenida oma kaasinimesi sihemise armastuse jumil.

F. A. Boltzius.

Kõige efiti rääkis ta oma päästmise rõõmst emale ja õele. Nad ei tahtnud uskuda, mida neile rääkis, kuid õnnelik Jumala lapsel elu tõi neidki äratundmisele, et nad Jumala lapsed ei ole ja hukatuseteel sammuwad. Oma kõikumata usu ja wanikumata usaldusega Jumala ja Tema igaweste töotuste wastu ei olnud ta üksi mitte õnnistuseks omastele, waid paljudele tuhandetele.

Issanda waim sündis Boltziust kuulutama ewangeliimi ja haiged tegema terveks, kui ka kurje waimis wälja ajama. Tema aga oli oma Jumalale täitsa sõnakunlik ja usaldas teda kõiges. Muudu oli ta saanud Issandalt ja tasuta andis ta seda edasi teistele. Efitest forda proowis ta Issandat kui ihu arsti oma enese juures. Jalg oli temal raskesti haige, nii et saabast kuni warbadeni lahti lõigatult

kandma pidi. Walu oli suur. Piiblis oli ta luge- nud, et Issand Jeesus, kui ka apostlid, käed haigete peale panid ja need terveks said. Jäeäranis mõtles ta ka selle peale, et Markuse ew. 16: 17. ja 18 on öeldud: „Alga neile kes usuwad, peawad niifugused tähed juures olema: Minu nimel peawad nemad kurje waimis wälja ajama, uusi keeli rääkima . . . haigete peale peawad nemad käed panema, siis saawad nemad paremaks.“ Selle töotuse põhjal pani ta oma käe haige jala peale ja palus, tõmbas usus oma saapa jalga ja oli sedamaid terve. Selle läbielamise läbi sai Issand temale palju juuremaks.

Boltzius ostis sel ajal wana randa üles. Tulid inimesed ärilistes asjades tema poole, kutsus ta

neid tупpa, andis neile sooja kohwi ja rääkis sellest ühest, mis kõige tähtsam ja mis kõigile waja. Ta andis neile kaasa waimulikku kirjandust ja hakkas wähemate haiguste juures haigete eest paluma ja neid salwima Jakob. 5: 14. 15. põhjal. Issand õnnistas ja kuulis oma lapse palweid, nii et mitmed kohe terweks said ja Jumalat austades tema juurest lahkusid.

Wida enam Boltzius Issanda truudust tunda sai, jeda enam kaswas ta usk. Nähes, et wähemad haigused usupalwe ja salwimise läbi kadusid, julgus ta ka raskemate haiguste pärast usus paluda. Issand oli ustaw ja ta wõis näha saada, et pimedad nägijaks, jalutumad käijaks ja kurdid kuuljaks, ning tiisikuse haiged omad kopsud jälle said. Igajugused, ta raskemad haigused pidid taganema Issanda parandawa wäe mõjul, sest suur on Jumal.

Wida suuremad imetööd Jumal Boltziuse läbi tegi, jeda suuremat fõmu see jümmitas. Haigeid walgus tangelt ja ligidalt ja hüüdes abi järele tulid igalt poolt. Ühe tungiwa kutse peale reisis ta aastal 1883. Dalami, kus jõna ja teo läbi palju töi õnnistust, niisama kui pärastpool Gefles ja 1884. Stockholmis, kuhu ta mitu kuud jäi. Boltzius asub jäädawalt Wärmilandi, kus kõige suuremad imed tema käe läbi on sündinud. Niisama jutlustajad, kui arstid olid imestanud ja nõuta kõige juures mis siin sündis. Mõned turtusid wihas, kuna teised walasid kahetusepijaraid.

Keegi sõjawäe õpetaja Wikander Stockholmist sai tanges-tatud käe ja käekrambist terweks. Keegi Grafi proua Schweriniist, kes olnud 35 aastat haige ja kõik tähtsamad arstid läbi käinud, tuli Boltziuse juure ja sai tema palwete läbi terweks. Kõik need asjad, mis Jumala wäe läbi sündisid, jümmitasid paljudes ärewust. Inimesi woolas hulkadena kokku, ühed, et saada terweks, teised, et oma silmaga näha, kas tõesti jümmiwad imed. Püüti jõuda selgusele, kas Boltzius Jumala wõi saadana jõuawalduste läbi teeb terweks, kas terweksjaamised tõelised wõi warjunäolised, pettlikud, ajutised. Kas ehk paranemine ei ole ajutine, kunstiline, wägivaldne mõjuawaldus ergutawa peale, wõi koguni mõne magnetismi ja elektri jõuawaldus millega Boltzius iseäraliselt warustatud. Mis wõis küll olla see imeline jõud?

Arstid kuulatasid paranenute südamed ja kopsud läbi ja püüdsid leida iseäralikku. Kuid haiged olid terwed ja muud ei saanud nad kindlaks teha. Jmes-tanult raputasid nad päid ja lahkusid waikides. Jmed olid tõesti jündinud.

Enne kui Boltzius kellegi termise pärast Jumalat

palus, rääkis ta haigega isikliselt, püüdes ta hinge loo üle jõuda selgusele, kui ka temale tõendades, et Issand on ihu ja hinge arst. Beale selle küsis ta haigelt, kas ta usub, et Issand teha terweks teha wõib. „Usk“ ütles ta tihti, „käib abi ees.“ Kui haige uskus, et Issand terweks teha wõib päris Boltzius edasi, kas Issand haiget terweks teha tahab ja siis, millal Issand seda teeb. Kui wastuseks sai: Praegu, kohe! jaltwis ta haiget kõrwal toas, pani käed ta peale ja palus usus ta eest Jumalat. Iseäralist rõhku pani ta sellepeale, et haige oleks pääsetud hing, kelle wahelord Jumalaga on terve ja hea. Harilikult oli esimene küsimus mida ta haigete pani: „Kas olete Jumala laps? Kas olete tõesti wabaks saanud pattudest? Millal sündis see? j. n. e.

Wahest palus ta waimu juhatusst ja wõttis 10—20 inimest oma tупpa, kus juures ta koosolijaid tungiwalt palus temaga Jumalat paluda. Salwimine, kätte-pealepanemine, kui ka higi-rätikute tarwitamine Ap. t. 19: 11, 12 põhjal sündis kõrwal toas.

Terve päewa, hilja õnni oli Boltzius tegewuses. Suure armastuse ja püha tõsidusega käis ta haigetega ümber. Wäga kartis ta, et inimesed temale ja ei mitte Jumalale au ja austust annawad, toonitades, et tema on wõinud teha ainult käsilisteenistust. Tema palwetes awaldas piiramata usaldus Jumala wastu ja püha harjumus käia Jumalaga läbi. Jumala töotustega haigete kohta astus ta tema ette ja talitab siis juures usu julguses. Terwes Rootsis oli ta tuntud kui sügaw usklik ja heategew isik. Palju on ta aidanud waeleid ja puudustkannatajaid.

Aruaadaw, et sarnasel, Issandast nii iseäralisel

wiisil tarwitatud Jumala mehel, ka omad wästased ja waenlased olid, kes kuidagi uskuda ei tahtnud, et paranemised sündisid Issanda wäe läbi, waid püüdsid neid imesid seletada kõikfugit muu jõuawalduste põhjal. Üks aimus tõesti riidetükkidest, mis oma kehale lähedusse pani ja neid siis haigetele jajade kilomeetrite taha jaatis, jümmitasid imet ja haiged said terweks, süttab kõik seletused isikliste jõuawalduste kohta ümber. Paljud inimesed said tema eespalwete läbi terweks, kes kunagi temaga isiklikult kokku ei puutunud. Boltzius teatas neile tunni aja, millal nende eest saab paluma ja haiged said sel tunnil tihti oma kodudes terweks. Kes ilma eelarwamiseta tunnistusi loeb, mis terweks saanud haiged on kirjutanud, ei saa teistiti kui uskuda, et Issand wend Bolt-

Pimeda terwekstegemine.

ziuje läbi tõesti juuri asju on teinud. Mitmed terweksaanud elavad weel, nagu meile paljudele tuntud wend Glehn.

Wõimatu on kõige terweksaanute tunnistusi siin ette tuua, lihidalt tahame siiski mõned ise rääkida lasta: „Mina, masinist Andreas Larson, 40 aastat wana, olin 12 aastat Skaares ühes auru jae weksis tööl. 20. oktoobril 1882. aastal pidin üht auru toru masina ruumis parandama, mis umbes 10 jala kõrgusel pörandalt oli. Selle juure pääsemiseks tarwitasin ma rebelit. Rebeli läheduses seisis tühi tünn. Kui nii kõrgel rebeli peal olin, et toru wastu oma põlwed wõisin panna, libises rebel fileda pöranda tõttu alt ära. Ma kukusin ülevalt alla pea ja kätega tünni ja oma küljega tünni ääre wastu, kus juures nagu pärast selgus kaks ribi murdsin ja minestusse langesin. Kõju kantud tundsin iga hinge tõmbe juures nii suurt walu külje sees kui oleks keegi igaford noaga mu külje sisse pistnud. Et ma Boltziust kui tõsi isklikku kaua aastaid tundsin ja tema terweks tegemise andest kuuluud olin läkitasin ma sedamaid tema järele. Alles õhtul leidis teda käskjalg. Ta oli magama heitmas olnud, kui siiski rahutu endas tunnud ja käsku minua saeweskisse. End riietades astunud ta teele saewesti, kus teda käskjalg kohanud ja temale asjaoluist rääkinud. Ta tuli minu juure, salwis mind õliga ja palus mu eest Jumalat, sedamaid olin ma terve tõusin woodist üles ja läksin järgmisel päewal jälle tööle ja olin terve jüst tunniist saadik. Jumala pärast on kõik meelewalg taewas, ja maa peal; minu hing kiidab Issandat!“ „Wälbaren“i“ ajakirjas ilmus 1885 aastal järgmine kirjeldus: „Talwel, aastal 1880 kukusin ma jää peale, murdsin kaks ribi ja wigastasin kolmanda raskelt. Heitsin juure walude all woodi. Üks aasta ja neli kuud ei saanud ma woodist wälja. Õnnetuma kukumise tagajärjel olin ma arstide seletuse järel saanud raske selgroo haiguse. Iga liigutus sünnitas minus krambid. Peale jeda kui arstid mind üle annud ja parandamatuks tunnistanud ei jäänud mul omas hädas muud nõu üle kui abi otsida Issanda käest. Jutt Boltziuse palwe mõjust oli ka minu kõrwu kostnud. Ühes korwis lasin end kanda ja wiia tema juure Stockholmi. Boltzius seletas, et minu eest enne Jumalat ei palu, kui mõni tähtsam Stockholmi arst mind ei ole läbi waadanud. Pärast järelewaatust tunnistas ka see kuulus arst mind parandamatuks. Kui Boltzius jeda kuulis, tuli ta ja salwis mind Issanda nimel ja palus mu üle Jumalat. Silmapilk wõisin ma wäheha waluta tulla korwist wälja, ilma et mind keegi seal juures oleds toetanud. Waluta ja wabalt wõisin ma kõndida. Laewal kodu poole oli terve laewa meeskond ehmatanud ja imestanud, sest kui Boltziuse juure korwis sõitsin, olid nad mind wälja naernud, et ma jamaft rumaluft uskuda.

Kui nüüd enese jalul maale sammusime oli kõikide imestus suur. Kui terwena koju jõudsin nuttisid paljud rõõmu pisaraid ja tänasid Issandat. Liisa Hanson, Helgumist.“

„Juköpings-Posten“is ilmus järgmine aruanne Dr. Moonilt Brightoniist, Inglismaalt. Tema kui ka ta poeg tubli arst, olid kuus kuud Boltziuse juures Stockholmis. D. Moon kirjutab, et selle aja jooksul paljud ja mitmesugused haiged on terweks saanud.

50—60 haiget ilmunud iga päew Boltziuse juure ja paljud lahkunud siit terwetena. Silmapaistwamad olid kolm kurtumma, kes kõhe kuulma ja rääkima hakkasid, niisama üks hullumeelne, kes oma täie mõistuse jälle sai. Üks omas woodis kantud jalutu tõusis sedamaid üles, wõttis oma woodi ja läks koju. Üks õnnetu, kelle oli palju mädanewaid haawu ja kelle jalalu murtud, wõis kõhe käia. Keegi, kes pões selgroo tiisikust, sai silmapilk terweks. Üksford salwis Boltzius ka üht surijad, kes sai terweks.

Dr. Moon ütleb, et imelisem terweks saamine siiski ühe soome naiserahwa juures sündinud. Temal oli tiisikus raskemal kujul. Mõli arsti waatasid ta läbi ja leidsid ühe kopsu täiesti ära mädanenud, niisama ka osa teisest kopsust ja leidsid, et tema parandamiseks enam ühtegi teha ei saa. Boltzius salwis haiget ja palus ta üle Jumalat. Haige sai kõhe täitsa terweks. Mõine läks arsti juure, kes tema haigust muudugi ei teadnud ja lasi ta end järel waadata, kes ütles et kopsud täitsa terwed on. Kuus kuud hiljem kirjutanud ta Dr. Moonile Inglismaale ja teatanud, et täiesti terve on ja end wärstena tunneb.

Järgmine sündinud lugu on pörutaw tõendus Issanda tõsidusest juuremeelse kui ka tema otjata halastusest kahetseja patuse wastu: Suwi kuul, aastal 1886. toodi keegi Karl Hedmann, Friedrisburgist Boltziuse juure. Haige oli ta olnud 24 aastat, milledest 19 aastat olnud kangete ja kõwerate jalgadega. Üks aasta enne haigeks jäämist oli ta sõitnud wilja sisse, tee peal oli kõorem kukunud ümber, kui temal kõige jõupingutuste peale waatama forda ei läinud koormat üles tõsta, neednud ta oma ihu ära. Weel enne aasta lõppu jäänud ta haigeks ja kätte jõebede külge kaswanud kulli küüned, mis nii õrnad olid, et neid kuidagi püüdnud ei wõinud, waid käed rinna peal waifelt hoidma pidi. Boltziuse juure ilmudes oli pikem küüs 6 1/2 tolli. Keha oli kange ja wiimased üheffa aastad oli ta ka pime. Znimlik wälimus oli temalt pea täiesti kadunud ja tuletas elawalt meele Issanda sõna tõelikkust: „Arge ehkike, Issand ei lasje end mitte pilgata, sest mis inimene külvab, jeda tema ka lõitab.“

Üksteist kuud jäi see õnnetu mees Boltziuse juurde, kes teda omal kulul üles pidas. Kui Boltzius Jakob. 5: 14. 15. järele tema juures talitanud, langenud üks kulli küüs teise järele tema näppudest. Boltzius on need küüned alles hoidnud Jumala juure armu töö tõenduseks. Haige sai inimlise wäljanagemise ja wõis jälle rääkida ehk küll kõlata tuhmi häälega.

Uhe pineda tütarlapse paranemisest kirjutab keegi pealtnägija: Enne kui ta Boltziuse tuppa wiidi, proowis wiimane tema nägemise wõimet meie kõige nähes ja küsis, kas teda näed, alles üsna lähedal, ligemal kui poole meetri maa peal nägi ta kui läbi tiheda udu, Boltziuse warju. Peale mõne küsimuse tema usu kohta palus ja salwis teda Boltzius. Kui tütarlaps kõrwalt toast meie juure tagasi tuli, wõis ta selgelt ka wähe-matti asja näha. Boltzius näitas temale eemalt üht juukse karwa, mille wärwi õieti ära tundis.

Keegi naiserahwas, oli olnud 21 aastat haige ja päewast päewa tundis otjata walu. Paljud arstid kui ka kõikisugu arstimised ja wannid oli ta tagajärjeta tarwitanud. Ta tuli Boltziuse juure. Ise kõneleb ta

ka sellest järgmist: Juba pärast esimest Boltziuse küsimust ja ütelist oleks kui uus elujõud minust läbi hooanud. Ta küsis mult: „Kas see õde tahab olla täiesti Issanda pärast?“ „Jah, mu Jeesus, ma tahan seda tõesti,“ hüüdsin temale vastu. Nüüd küsis wend Issandalt: „Armas Jumal, ilmuta mulle, kas see õde saab terweks!“ Siis ütles ta rõõmsalt: „Jah see õde saab terweks!“

Need lihtsad, aga südameselised sõnad tungisid mu hinge põhja ja ma tundsin, kuidas Issanda elujõud terwest ihust läbi hooas ja ma niiohe tundsin, et haigus minust lahkus. Nüüd käsitas wend Jakob. 5: 14, 16 järele. Weri hakkas jõulijelt mu tuifsoontes lööma. Halwatud ja külma ihust hooas elusoojus läbi. 18. juunil sain ma teist korda salwitud. Jumeline tunne oli halwatud keha osas, kui oleks midagi muudetud ja sealt ära wõetud. Halwamine jalas ja küljes oli kadunud, nii et rõõmu pärast hüppasin. Ma tundsin end kui uuesti sündinud, sest mitte ainult ihu ei saanud oma terwe jälle, waid ka hing sai uue waimu ristimise. Sellest tunnist on Jeesus mulle saanud juuremaks ja saan teda usaldada täielisem.

Juure lihada tuleks ehk nüüd weel tingimised ja takistused usu palwe läbi terweksaamise juhtes. Nii mõnigi on usu palwe läbi terweist otsinud, seda aga mitte leidnud. Sarnasel juhtumisel on meil kalduwus teha Jumalat walelikuks, kuna ikka jääb tõeks, et Jumal on õige ja kõik inimesed walelikud. Room. r. 3: 4.

Kui iial Jumal end meie palwete peale ei ilmuta, ei ole kunagi süü tema, waid ikka meie pool. Kunagi ei pea meie unustama, et usupalwe kuulmise tingimiseks on terve ja täielik usk. Ilma usuta on wõimatu Jumala meelepärast olla. (Ebr. 11: 6.) Kui austame oma Jumalat täie usaldusega, wõime olla julged, et asjata abi pärast ei hüüa. Ei ole küll mitte ikka haige süü, kui Issand palwet ei kuule, sest tihti ei ole meie Jumala tahtmist jelle haiguse puhul dieti aru saanud. Tihti kannatab haige ka oma ümbruskonna ehk koguduse uskumata meele ja allawajunud usuelu all, mille liige ta on. Kui haige Jef. 53: 4 ja Matt. ew. 8: 16, 17. põhjal terwena haigewoodist ülles tõuseb, siis on see tema isiklike usu läbi sündinud. Kui aga haige soowib Jakob. 5: 14. põhjal oma juure kutsuda lasta koguduse wanemaid, siis ei ole see enam mitte üffi

oma isiklike usu asi, waid ka ühtlasi koguduse usuasi, kelle asetäitja ja efitaja ta wanem on. Markus 16: 17 loete, et need tähed neil olema peawad, „kes usuwad.“ Matt: ew. 9: 2 näeme, et Jeesus halwatu meeste usu peale terweks tegi, kes haiget kandfid.

Peale usu puuduse wõib mõnigi teine asi olla, mis keelab Jumala käewart astumast tegewusse. Kui Jakobuse 5: 16 öeldakse: „tunnistage üksteisele isekeskis oma eeskutusi ja tehke palweid üksteise eest, et teie terweks saate,“ siis on sellega mõnigi uskliku elus peataksitus ära öeldud, miks Issand palweid kuulda ei wõi. Et haige teadwalt pattudes ja neist loobuda ei taha, wõi jälle ta on teinud pattu, ei ole seda aga üles tunnistanud ja forraldanud, hüüab ta asjata Jumala poole abi pärast. Üle kõige on Issandal tähtis, et oleme jagamata tema omad ja ei luba midagi tulla tema ja meie wahel. Kui meie nende tingimistega päri ei ole, ei tarwits meil imestada, et Jumal end meie palwete poole ei tunnistata.

Mõnele on takistuseks ka see, et ütlevad end olevat Jumala lapsed, tõelisel seda aga ei ole. Sarnase pettliku südamet eest lukutas end ikka Jumala jüda. Kõik töötused Jakobuse 5 peatükis on antud neile, kes olid uuesti sündinud inimesed.

Jeremia 17: 5 näeme, et meie abi inimeselt ei pea ootama, waid Jumalalt. Meie kohus on Jumalat enam usaldada kui tööriista, kelle läbi Issand imesid lasseb sündida.

Jääranis on aga põhjus ise, miks haige terweks tahab saada mööduandew. Kui on tüdinunud ristist ja otsib terweist, et kergem elada, parem wäljanäha ja rohkem elus teenida, et parem elada, saab küll waewalt Issanda abi temale osaks.

Laul 50: 15. ütleb Jumal: „Hüüa mind appi ahastuse päewal, siis tahan ma sünd ära päästa ja sina pead mind austama.“ Haigus peab haigele tõesti hädana tunduma, mis teda paneb südamet põhjast Jumala poole hüüdma. Kui omas elus tõesti hädas oleme, on Issand neid töotanud kuulda ja au üffi olgu temale, et paljud tema lastest teda on wõinud läbi elada!

„Ja sina pead mind austama.“ Argem seda unustagem! Oh, et meie õpiksimet teda tänama selle eest, mis tema inimese laste juures teeb!

Kuidas Markus Hauseri Püha Waimuga täideti.

Tõlk. R. L. Marleh.

„Juba kauemat aega tundsin nõrkust ja sifemist wäsimust. Töö koorem kaswas, sifemine jõud aga kahanes alataja. Kui piiblit lugesin, jäi sõna mulle sifutumaks, kinniseks. Palwes wiibides tundsin taewa oma üle lukus olewat. Raske kurbtus täitis hinge. Rahtlused, kui rõõwsalgad tungisid hinge kallimate waranduste kallale. Kes sarnasest hingepõueajast läbi läinud, tunneb seda kurba hinge lugu. Hing ja ihu kifendawad janupiinas. Püha Waimu sifse uskum ja kindlasti, kuid sifski katsid kui udu-loorid Jumala palet mu usufilmale. Pika peale wäljakannatamata seisukord. Mis pidin ma tegema, mis ette wõtma? Paluda ja nutta tahtsin ma oma

Jumala ees, ja oodata, sest tema ei wõi oma jüngrit jätta jõuetuse ja kurbuse. Nurisim hoolega kirjakohiti piiblis, mis P. Waimust rääginwad, sest häda ajal on Jumala murdmata töötused üksi weel hinge troosti ja lootuse allikad. Need kirjakohad omawad meie usufilma ees isefäralise tähtsuse. Kõikidele jüngritele on ju Jeesus öelnud: „Aga kui tema, tõe Waim, tuleb, see juhatab teid kõige tõe sifse, sest tema ei räägi mitte iseenesest, waid mis tema kuuleb, seda räägib tema ja tulewaid asju kuulutab ta ette. See sama austab mind, sest minu omast wõtab tema ja kuulutab teile.“ (Joh. 16: 13, 14.)

Sel ajal oli mul kaastõeline, kes rohkem liha

kui waimu järele janutas. Ma rääkisin temale oma südame igatsust ja meie otsustasime paluda Jumalat P. Waimu pärast. Raua aga ei pidanud mu kaastööline wälja. Juba mõne päewa pärast ütles ta: „Jumal teab nüüd meie hinge tarwidust, kui heaks arwab, annab ta meile oma waimu täiuse, sest wägise ei saa Jumala käest midagi.“ Selleks, et elada endist tuima usuelu, jättis ta palwetamise katki. Minu kustutamata janu Issanda täiuse järele oli teda ära ehmatanud. Kindlasti jätkasin oma tungimat palwet. Mulle oli üsna kindel, et Issand oma waimu neile annab, kes teda selle pärast paluwad. Alataja kaswas mu igatsus waimu täiuse järele, nii et ööl ega päewal muu üle mõelda ei saanud. Seda enam ma palusin, seda külmemaks paistis mu süda jääwat. Minult Issanda igawestest töotustest jain weel kinni hoida ja uskuda ilma, et tundsin. Jumal tahab ja mina ka, sellepärast tahan jätkata oma palwet ja hinge walmistamist. Jeesus peab oma sõna. „Ärge nüüd heitke ära oma julgust (lootust), mis suure palga saab.“ Ja ma wõitlesin edasi. Jälle olin ma palwel hommikustel tundidel: „Issand, miks ei wasta Sa? Pean ma oma palwetamise jätkama? Tahad Sa mind nii kauase wõitlemise ja igatsamise järele tühjalt ära saata? Wõi tahad Sa, et oma wäikeste wäsinud jõuga edasi elama ja töötama pean? Oh, täida oma wäsinud last oma waimuga! Tee seda oma nime auks!

„Mis see oli, kas lõi wälku, wõi langes tuli taewast?“ Üks wool tungis ülevalt mu sisse ja kui tuluke laskus mu peale. Wägewalt tungis ta minuist läbi ja täitis mind täiesti. Taewas awanes mu filmale ja walguse meri ümbritses mind. Tulelainena tungis taewane wägi minuist läbi. Laine laine järele tungis ja hoowas see mu ihust ja hingest läbi. Püha Waim asus minu sisse elama. Mu palwed olid kuulnud. Lein ja kurbus muutisid tänu ja kiituseks. Jeesus, Jeesus, oli nüüd mu hinge hüüd. Tema oli minus ja mina temas. Wäga ligi oli Jumal. Ühendus Isa ja Pojaga on wäga südamluk P. Waimus. Seda, mida õpetuses tunnistame, elame nüüd läbi. Ma tundsin end täiesti Jumalas; ja nii lapselik ja südamluk ei olnud mu wahekord oma Issandaga iialgi enne. Maisus kadus ja taewasus asus hinge. Kuudekaupa elasid 139. laulu läbielamises: „Eest ja takka oled Sa wäga ligi mu ümber ja paned oma käe mu peale.“ Kõige töö rokuse juures hingasin ma päewa läbi Jeesuses. Kõik, mis tegin, tegin ma temaga temas ja ilma temata ei wõinud ma wähematki teha. Sõ oli üks õnnis hingama jäämine tema armu süles, et hommiku ärgata uues armuühenduses: „Kui ma üles ärkan, olen ma alles sinu juures.“ (Laul 139: 18.) Jah, Issand oli tõepoolest mu elu jõud.

Looduski näis mulle jumalikust walgusest läbi tungitud. Hinge sügawas rahuselguses paistis kõik kui ära seletatud. Kas nägin kõiges oma hinge peegeldust, wõi olid mu filmad awatud kõrgemaks nägemiseks ja ma selles kaduwas pifjarikkas ilmas nägin jäänust kadunud paradüüsi, kes teab. Muline oli mu elu. Jeesuse nimi säras mu hinge sügawamas osas.

Ka töös ilmutas end Jumala ligiolemine. Kodu

lugedes wõi kirjutades, wõis Issand oma waimu läbi mulle öelda, et see ehk teine tuleb ja temal see ja see asi südamel on. Ma sain ühe pilgu selle inimese seisukorda ja ülesande temale seda wõi teist öelda. Nii kui loodus, olid ka inimeste südamed mulle otse kui läbipaistwad. „Sinu walgusest, näen ma walgust.“ Taewase ilmaga oli tugew side loodud. Saatana mõjuawaldusi ei tunnud, sest olin kui walguse müürist piiratud, millest pimeduse wäed ei saanud läbi tungida ega pahadel mõtetel tärkamise wõimalusi ei olnud. Kui pidin teistega muu asja üle rääkima, kui otse hingeelu küsimuste üle, tundsin kitsikust oma südames. Need asjad mind ei hwiitanud. Kui weewoog oli hinge rahu.

Kõik eluküsimused leidsid oma lahendust teadmises, et Jeesus mind armastab. Tema lahendab kõik eluküsimused, tema hoole wõin end usaldada täiesti. Piiramata usaldus Jeesuse vastu elas hinges.

Paljude usklikkude elu ei ole õiglane. Sõna ja elu ei käi kokku. Suur on hädaoht lahutatud Issandast kätta oma teed. Mõned käiwad omateed kurnwalt ja rahuldumata, kuna teised rõõmuga kui ifeenest mõistetaw ise omale tee loowad ja seal peal käiwad. Mitmele on teise uskliku püha elu isegi tõukeks ja pahanduseks. - Mõned on rahul oma allawaonud eluga ja kardawad astuda sügawamasse Issand aosalusse ja eluüvenemisse. Sellepärast on ka üksikutele raske kätta waimutäiuses. Hoopis kergem on kui on olemas tõsised edasipüüdjate ringid. Meie otsime mõistmist ja armastust teiste poolt, mis meid wiib hädaohtu jälle kaotada waimu täiuse.

Warsti hakkas ka ärkamise tuul koguduses puhuma. Mitmed tulid tunnistama ja oma elu korraldama. Üks puhastus ja sulatus käis läbi usklikkude. Nüüd tulid esimesed ärkamise tundemärgid ka uskmata juures nähtawale. Kui warem üksikud tulid Issanda juure, siis tulid nüüd hulgad. Elurõõmsad wabrikute teenijad ja ümberkaudsed inimesed tulid tõsiselt küsides: „Mis pean ma tegema, et õndsaks saan?“ Koosoleku ruumid olid rahwast murruni täis ja sõnal oli meelewalg. Kõwad südamed sulafid, kergemeelsed tundsid Jumala tõsidust ja koormatud ja otstjad said rahu. Piiratud olla otstijatest patustest ja päästetute kiituse lauludest, on Jumala riigi töötajate suurem õnn. Mida enam ma terve ümbruse eest Jumalat palusin, seda enam süttis mu süda armastuses patuste vastu. Jumala püha ligiolek oli nii tuntaw, et paljud maha langesid hüüdega: oh häda, häda, ma lähen hukka, sest et ma läbi ja läbi rikutud ja roojane olen. Patutundmine sai üldiseks. Meie tundsimine end katmata Jumala silma ees. Esiti said usklikud armu oma leiget elu kahetseda ja parandada, mis läbi awasid ukseid P. Waimule. Tihti olid suured wastupanijad esimesed, kes armu ja andeksandmist tulid otsima ja oma eest lastid paluda. Kui paljudel oli tunnistada ja heaks teha. Tihti tulid need teist ja kolmat korda oma pattusid tunnistama, kes kord mu juures käinud tunnistamas. Arwa, kes julges kõik korruga wälja rääkida. Paistab, kui oleks iga patusel oma patunärw, mis teiste pattude põhjus ja sünnitaja, wõi wähemast ühenduses seisab teiste pattudega, nii et kui Issandal korda läheb seda patunärwi tabada ja

walge ette tuua, siis ka teised kui niiti mööda kätte saab. See on kohutaw patu ahelik. Patt on organism, kui üksteisest ära rippuw ja kui üks ratas ka teise liikuma paneb. Mõistetaw on ka selle õnn ja rahu, kes selle patuahelikust wabanenud, kelle elus patu organism purustatud. Palju, palju oli neil päewil palawaid kahetsuse pisaraid. Niisugune täielise patumahapanemise ja elu uuenduse läbi puhastatakse koosoleku terve waimline õhkkond ja seega

ruumi tehakse Isjanda ülewoolawate õnnistuste tarmis. Tuntaw oli waimu mägi meie seas. Patused said tiht esimesel korral päästetud, haiged said terveks ja wäsinud uut jõudu. Üks koosolek, mis puhastatud pimeduse wägede asupaikadeft on õige sünnitusmaja patustele, hingamise paik Jumala teekäijatele ning kodu wõõrastele ja külalistele. Õnnis on sarnases puhastatud õhkkonnas teenida ja austada Jeesust."

Raskused piiblis.

Dr. H. N. Torren järele Joh. S.

Warem ehk hiljem tabab iga noor usklik piiblis kohti, mis tema arusaamisele ja usule raskust pakuwad. Paljudele noorusklikele jaawad need raskused tõsis- teks takistusteks nende kristliku elu arenemises. Nende usk saab mõniford päewade, nädalate ehk kuuendate kaupa pimestatud. Ntse siin wajawad nad mõistlikku nõuandmist. Meie ei taha siin mainitud raskuste olemasolu jalata, waid wastuotsja, tahame me neile awalikult silmi waadata ja neid mõttes järekaalusumisele wõtta.

Mis peame nende raskustega peale hakkama, mida mõtlejad piiblisugejad warem ehk hiljem kohtawad?

1. Esimene, mis me nende raskuste juhtes ütelda wõime, on see: asja loomuse järele peame just raskusi ootama. Mõningad on nii üllatatud ja kohkunud jelle üle, et piibel raskusi ei sisaldaks. Mina aga jaat- sin rohkem üllatatud ja kohkunud olema, kui ta neid ei sisaldaks. Mis on piibel? Ta on otjatu juure, täiesti targa, piiritu (absoluut) piha Jumala Waimu, tahtmise ja ole- wuse ilmutamine. Kellele

jümmib see ilmutamine? Meestele ja naistele nagu sina ja mina, surelikkudele olemustele, inimestele, kes pundulid on waimlise arenemise, iseloomu (karakter), tund- mise ja otjastamiswõime poolest waimulifus asjus.

Nii peab siis asja loomuse järele seal miski ras- kus olemas olema, kus niisugustele isikutele jäherdune ilmutamine otaks jaab. Kui kaduw püüab lõpmatuseft

aru saada, siis peab raskus awalikuma. Kui rumalad täiesti targa mehe sõnu muriwad, siis peawad paljud neist neile rasked ära mõista olema, ja paljud asjad jaawad nende küpseteta, ebamäärastele waimule narrustena ilmuma.

Kui patused olewused täiesti piha olewuse nõu- deid kuulewad, jaawad nad mõnede jeejuguste nõuete üle ära kohkuma, ja kui nad ta tegewus- wiisid waatlewad, pea- mad nad mõnede üle jällegi ära kohkuma. Tema tegewuswiisid näi- wad nende meeleft liig karmid, waljud, tõsised ja kardetawad olewat.

See on siis selge, et jäherduses ilmutamises, nagu piibel on, ka meie tarmis raskused olema peawad. Kui keegi annaks mu kätte raamatu, mis nii lihtne on, kui üksford- üks ja ütles mulle: „See on Jumala sõna, milles Ta oma terve taht- mise ja tarkuse ilmutanud on“ — siis ütlesin ma pead raputades: „Seda ei wõi ma mitte uskuda. See on liig kerge, kui seda igawese tarkuse täie- line ilmutamine olla wõiks.“ Jumala Waimu tahtmise ja olewuse ilmu- tamine peab mõnest kohast algajale raske aru saada

olema, ja isegi kõige paremad ja targemad meist on alles algajad.

2. Teine, mis nende tarkuste juhtes ütelda wõime, on see: raskus mis kis usjude- tuses ehk tõsine wastu waidlus mis kile usj- õpetusele ei tõenda sugugi, et usjude- tus wõiks on. Mõningad mõtlematud inimesed

Oh need lahtised aknad

Ian. 6:11.

Itka ja jälle teen lahti.
Aknad ma kodumaa pool,
Waatlen seal kenamaid kohti —
Sind, sa Jeruusalemm weel

Muutusid juba siin ajad,
Muutus see kaduw maailm;
Mulle need kodumaa rajad
Jäiwad, kuis nägi neid silm.
Ära siit ihkab mu süda
Ihkab nii päewal kui ööl
Siit, kus pisarad, häda
Waenlane waritseb teel...
Sina wõid üksi mind saata
Jeesus — Sind igatseb hing!
Kunagi wõi ma sind jätta —
Ei kodu, ei siin, kus mawang!

Seft itka ja jälle teen lahti
Aknad ma kodumaa pool,
Waatlen neid kenamaid kohti —
Sind, sa Jeruusalemm weel...

M. Krimm.

mõtlevad jeda. Nad komistavad miski raskuse otja usu tee peal piibli jumaliku alguse ja täielise alusel olevat. See on liig ebaloogiline. Kannata natukene, mõtle järele ja ole mõistlik ja õiglane. Samased juured raskused astusid ford suurema osa teadusliste õpetuslausetate maksvastumistamisele vastu, mida tänapäev üldse ustakse.

Kui Kopernikus tänapäev terves maailmas maksvastumistatud süsteemi avaldas, leidis ta kaugeid vastuvaidlust. Kui see teooria tõsi oli, siis pidi ju planeetil Weenusel niisama kui kuulgi omad walguse wabeldused (faasid) olema. Aga kõige parema tol ajal olemasolewa klaasi abil ei wõidud seal mingijuguseid faasid üles leida. Maimitud teoria tõendused olid aga niiwõrt kindlad, et neid nähtawasti ümberlõkamata vastuvaidlusest hoolimata, vastu wõeti. Kui aga hiljem kangemaid klaasid walmistada wõidi, tuli wälja et Weenusel tõesti faasid olemas olid. Terve raskus tekkis — niisama kui piiblisti — inimeste teadmatuse läbi seal juures uurimise alla tulewa tõsiasi juhtes. Loomuliku inimese arusaamise loogika, mis teaduslistel aladel otjastab, nõuab et ühte teooriat ustakse kui positiivne tõendus selleks kindlal alusel seisab, hoolimata raskustest wähemais kõrwalis is asjus. Meil on täiesti kindel tõendus, et piibel Jumala sõna on, ilmutamine Jumalast Enehest Seenele üle, Tema nõud, Tema tahtmised inimese kohuse ja määruse kohta, waimliste ja igaweste tõelikkuse (realiteetide) kohta.

Sellepärast peab iga mõistlik mees ja iga mõistlik naine jeda uskuma, hoolimata raskustest wähemais kõrwalis is asjus. See on pealiskaudne mõtleja, kes kindlaks tunnistatud tõe maha jätab, et ta ühkikuid tõsiasi jelle tõega kokkufõlase wiia ei wõi. Ja see on ka pealiskaudne piibli lugeja, kes usu pühakirja jumaliku alguse ja eksimatuse sisse maha jätab, et ta mõned wähentähtsad tõsiasiad jelle õpetusega kokkufõlase wiia ei wõi.

3. Kolmas, mis meil nende raskuste juhtes ütelda wõime, on see: usuõpetus, et piibil inimlik algus ja sellepärast ka eksim on, kohatab palju suuremaid raskusi, kui usuõpetus, et piibel jumalik algus ja ta sellepärast täiesti usalduswääriline on. Tuleb keegi miski raskusega ju juure ja küsib sinult: „Kuidas wõid ja jeda selgeks teha, et piibel Jumala sõna on“ — ja ja ei wõi talle rahuldawat wastust anda. Siis mõtleb ta, et sind lõõnud on; aga kaugeleki weel mitte! Kääna oda ots ümber ja küsi temalt: „Kuidas seletad ja ära piibli prohwetikuulutusi, mis täide läinud, kui tal inimlik algus on? Kuidas seletad ja ära jelle raamatu järkude imelikkust? Kuidas seletad ja ära tema põhjatamat sügawust? tema wõrdlemata wäge, inimese hingesid Jumala poole ülendada? Kuidas seletad ja ära jelle raamatu ajalugu, tema wõitu inimeste pealtingimiste üle j. n. e.? Jga tähtsusega waielus punkti jaoks, mida ta sinu waate vastu wälja toob, wõid ja palju tähtsamad punktid tema waate vastu wälja tuua, ja ühski õiglane inimene ei saa mõlemate waadete wahel otjustamises wanuma. Raskused, mida see kohtab, kes jeda salgab, et piibil jumalik algus ja jumalik wolitus on, on arwurikkamad kui need, mida see kohtab, kes tema jumalikkust algust ja jumaliku wolitust usub.

4. Neljas, mis me raskuste juhtes piibilis ütelda wõime, on see: Kui ja ühte raskust lahendada ei suuda, siis ei ole weel tõendatud, et see ülepea lahendatud ei wõi saada, ja kui ja ühe waielus punkti peale wastata ei wõi, siis ei ole seega weel üteldud, et jelle peale ülepea wastata ei saa. See on wäga tähtis, kui tihti me jelle wäga selge tõsiasi tähelepanemata jätame. Leidub palju inimesi, kes kui nad ühte raskust piibilis kohtawad ja jeda wäheste järelemõtlemise abil lahendada ei suuda, niipea otsuse teewad, et raskus ülepea lahendamatu olevat, ja usu piibli ustawuse ja tema jumaliku alguse sisse üle parda wiskawad. Kui nad natukene rohkem tagasihoidlikku wiisakust omaksid, mis niisugustele olemustele sünnis on, kes nii piiratud omis äratundmistes on, nagu me inimesed oleme, ütlesid nad: „Kui mina jelle raskuse tarwis wastawat lahendust ei näe olemas olevat, ometi saab keegi kellel enam tarkust on, kui mul kergesti jeda leidma.“

Oh, kui meie ainult mõtleksime, et meie kõik ei tea, et paljuist asjust, millede põhja me tungida ei wõi, kergesti arusaaksime, kui ainult natukene rohkem teaksime. Kõige esiti ei tohi me ilmaksi unustada, et igawene tarkus rakused kergesti lahendada wõib, mida mis meie piirulisele tarkusele — ütleme parem teadmatusele — täitsa lahendamatuena esinewad. Mis mõtleksime kellegistki, kes alles algebrat õppima hakkab, kes, peale jeda kui ta pool tundi asjata waewlemis on, et rasket ülesannet lahendada, nüüd seletab, et ülesanne ülepea lahendamatu olevat, sest et tema jeda teha ei wõiwat?

Keegi kogenud ja wõimeline mees jättis ford töö seisma ja tuli kauge maa taha minuga kõnelema. Ta oli juures meeliliigutuses, sest ta olevat, nagu ta arwas, ühe awaliku wastukoha piibilis leidnud. Tema ei olevat kõigist waewast hoolimata mingit kokkulepet leidnud, mina aga wõisin mõne filmapiltguga wäga lihtsalt ja rahulikult raskuse lahendada.

5. Viies, mis me raskuste kohta piibilis ütelda wõime, on see: kohad piibilis, mis pealt näha puudusi näitawad sijaldawat, on ülemääraliselt tähtsusega tema paljude ja imelikkude paremustega wõrreldes. Selles awalidub suur waimu ja südame wastuosa tegevuswiis, et inimesed selleks nii palju aega kulutawad, et kõrwalisi asju piiblisti uurida, mis nende waate järele puudused on, kuna nad wõrdlematuist iludusist ja imedest, mida peaaegu igal leheküljel awaldatud on, osawõtmata mööda lähewad. Mis saaksime ühest mehest pidama, kes maalikuunsti meistritööd waadeldes, oma tähelepamu miski täpi peale pildi nurga peal pööraks, mis tema waate järele kärbe plekk olevat? Suur osa sellest, mis „kriitiline piibliuurimine“ kiidetakse olevat, ei ole muud kui agar ja teaduslik tühiste kärbeplekkide uurimine, kuna pühakirja auhikkus filmist täitsa kaduma minna lastakse.

6. Kuues, mis me raskuste juhtes piibilis ütelda tahame, on see: raskused piibilis on pealiskaudse lugeja meelest palju tähtsamad, kui tõsine piibli uurija neid leiab olevat. Mehe meelest, kellel aimugi piibli tõsijest süst ja tähendusest ei ole, kes oma terve jõu jels

tarvitab, et pealt näha wastukohiti ta sees üles leida, näiwad need raskused määratuma tähtsusega olevat, kuna selle filmis, kes päewad ja ööd on õppinud Jumala sõna üle järele mõtlema, neil waewalt miskit tähendust on. Wägew Jumala mees Georg Müller, kes Jumala sõna algusest lõpuni enam kui sada korda hoolikasti läbi on uurinud, ei saanud mingi raskuse juures, mida ta kohtas, ialgi rahutumaks. Aga selle tarwis, kes piiblit esimest ehk teist korda täpelt loeb, on seal palju asju olemas, mis teda kohkuma panevad ja kahtlust äratavad.

7. Seitsmes, mis meie raskuste kohta piiblis ütelda wõime, on see: need kaowad kiiresti, kui teda põhjalikult ja palwes uurime. Kui palju asju leidub piiblis, mis meie kord mõistatustliised olid ja meie sees kahtlust äratasid, nüüd aga selged on ja enam raskusi meie tarwis ei sijalda! Kas ei ole mõistlik oletada, et ülejäänud raskused kauase piibliuurimise ees ka ära kaowad? — —

Kuidas peame raskustega piiblis ümber käima?

1. Afsalt. Kui ja miski raskuse piiblis leiad, siis anna afsalt järele. Kui ja talle head, õiget selgust ei wõi leida, siis ära katju teda ülepea seletada.

2. Mlandlikult. Tunne ära oma mõistmisi ja teadumisi piirid. Ära kujuta omale ette, nagu ei oleks selletarwis lahendust olemas, et sina seda leidnud ei ole. Arwatawasti on väga lihtne lahendus olemas ja ükskord leiad ja teda.

3. Kindlameelselt. Wõta ette, et ja lahendust leida tahad, kui see ka tõsist tööd ja järelemõtlemist maksma peaks. Raskuste läbi piiblis tahab su taewane Jsa sind su waimujõus harjutada.

4. Kartmatult. Ära karda mitte, kui ja raskuse leiad, mis esimejel filmapilgul lahendamatu näib olevat. Tuhanded on seda enne sind leidnud. Aasta

saadade eest on need juba näha olnud, aga wana raamat seisab ikka weel alles. Sa ei wõi ühte raskust üles leida, mis juba üles leitud ja lahendatud ei ole saanud kuu enne, kui sina elanud oled — ainult sina ei ole seda lahendust weel tarwitada saanud. Piibel, mis kahetateistkümmend aasta sada walju proowi ja lõpmatut pealetungimiste ees seisma on jäänud, ei lähe hukka sinu ülesleiduste ega moodfate umbusklike pealetungimiste pärast. Kõik umbusu moodjad pealetungimised piiblile on wanad waelus punktid uues mundrites, mis juba sada korda ära wõidetud on saanud. Ega nad nüüdki omis uutes ülikondades rohkem midagi forda saada, kui minewiku äraiganud riietes.

5. Kannatlikult. Ära saa araks, et ja iga mõistatust ühe päewaga ei suuda lahendada. Kui raskus liig kõwa pähkkel näib olevat, siis pane teda jeks puhuts kõrwale. Kui ja uuesti ta kallale asud, siis ehk hähub ta juba ja ja imestad selle üle, et see sind rahutumaks on teinud. Nende ridade kirjutaja naeratab sageli tänapäew, kui meele tuletab, kuidas ta waremail aegul küsimiste kallal waewles, mis talle nüüd päewselged on.

6. Piiblimõõduliselt. Kui ja ühes pühakirja osas raskuse leiad, siis otsi sinna juure teine kirjakoh, mis seda walgustada ja lahendada wõib. Ükski ei seleta kirja nii hästi, kui kiri ise seda teeb. Ära lasse kirjakohiti, mis pealt näha tumedad on, seda pimesdada, mis walge on, waid lasse walgust, mis selgeist kohist wälja paistab, pimedust walgustada, mis sind mõnda kohta lugedes näib ümber piirawat.

7. Palwes. See on ime, kuidas raskused lahenduvad, kui neid põlwepeal olles waatleme. Peapõhjus, miks mõned uuema aja õpetlased piiblit waljult arwustawad, on see: nad on unustanud, kuidas paluma peab.

Teated kodumaalt.

Meie reisisekretäär Sink on teinud juba reisiid Noarootsi, Haapsalu, Ruila, Paide, Rakwere, Narwa ja Tallinna, mis on olnud õnnistud. Baltiskis pidas koosoleku sõduritele. Ees on tal reisiid Rahkla, Arukülasse, Martna ja Pärnu. Ärgem unustagem wenda omas eespalwetes mäletamast!

Piibli salmidega piltpostkaarte on „Seltsimees“ teha lasknud. Ühingud peaks tellimistega ruttama, sest et neid ainult wähe on trükitud. Ka meie C. E. märgiga piiblisalmidega kaarte on weel saada.

C. E. liit lasi ühingute tarwis trükkida liikmekaarte, tegewatele ja poolehoidjatele liikmetele. Tellida sekretäärilt.

Usklikk Üliõpilas grupp pidas tänawu jälle oma sui konwerentsi Loksal.

Tallinna S. Risti C. E. Ühingul on nüüd 172 liiget, aasta jooksul on selts 16 liikme wõrra kaswanud. „Lillepidu,“ mis haigete toimkond haigete abiandmiseks korraldas, andis 7500 mk. puhast kasu.

Baptisti Noorsoo Seltside Ühisuse aruandest on näha, et neil on Eestis 21 seltsi.

Aru on annud 14 seltsi, kelledel kokku 526 liiget. Ühisuse kassase on annud need seltsid annetustena 14.580 mk. ja ohwripäewa raha 11.045 mk.

50 aastat on sest mööda, kui wend Thoréni läbi suur ärkamise liikumine Läänemaal oma alguse sai. Noarootsis pühitseti 26. aug. seda pidulikult.

Meie oleme rõõmsad, et „N. Elus“ just tänawu wend S. sulest nii huwitaw kirjeldus sellest imelisest ajast ilmub.

Sõome C. E. aastapidul (Nuorisõuhlal) mis tänawu Jyväskylä 10—13 aug. ära peeti käisid w. w. Peipmann, Rakles ja Tuttar. Pildistatud reisikirjeldus, sellest ilmub edaspidi „Noorte Elus.“

Meie armas õde Ilse Laas, kes Saksamaal õppis ja reisis, jõudis 26 aug. kodumaale tagasi, ning kuu aja pärast algab ta reise ühingutes — soowime seks Issanda õnnistust.

Järgmistel ühingutel on aastapäewad

9 septembril Paide ühingul

29 sep.—1 okt. Pärnu ühingul.

Õnnistud aastapäiwi ja õnnistud edasi waadet!

* Ka imefid sündis. Kord täideti kahe ja poole aastane laps, kes ema süles istus püha Waimuga. Lapse pale muutus iseäralikult walgeks. Nüüd põõras ta käed risti pannes filmad taewa poole ja wägew palwe woolas tema huultelt Jumala poole. Ei olnud keegi enne säherdust palwet kuulnud ja see pani ühte nutma, teist wärisema — üldine ehmatuse walitses terwes koosolekus.

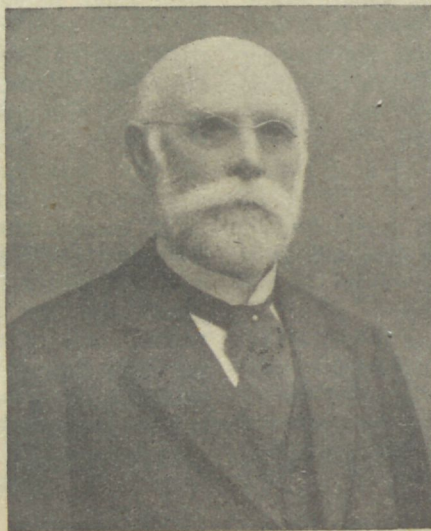
Paaril, poisil kellel oli endises elus wiitsiks seda, mis nad päewal teinud, rääkinud ehk mõelnud, õõsel unes selgete sõnadega üles rääkida. Olid nad nüüd ümberpöörmise läbi uuteks inimesteks saanud, rääkisid nad niisama oma päewafed armsamad südame soowid unes üles. Iga kord, kui nad endid unes liigutasid, kuuldus kallis nimi Jeesus ja armsad palwed. Tahtis keegi iseäralikke sügawaid waimuõhkamisi ja palweid kuulda, siis oli tal ainult waja magajate lapsukeste külge puudutada, kes ka kohe oma armsa Jeesusega kõnelema hakkasid.

Eks see näita meile selgesti, et inimeste ärkamine ja uuen-damine ainult Jumala Waimu töö on, mida inimeste tarkus ja teadus ei saa sünnitada. Waim on, kes elawaks teeb, liha ei kõlba kuhugi. (Joh. 6: 63.) Nägemusi (wisitsoonisid) tuli ka ette. Need ilmutasid enamasti taewast, kõrgust ja inimeste hingede seisukorda. Nähti ka elawaid inimesi pürgus olewat, ehk teel senna poole ruttawat, ehk jälle taewas ja tee peal, mis sinna wiib. Esiotsa pidasid üsna mõistlikud inimesed mainitud nägemusi prohwetlikkudeks ilmutusteks, sest et need mitmes asjas pühakirjaga ühte sündisid. Uja jooksul saadi selle asja kohta enam walguft ja mitmelt poolt tunti selgesti, et need muud ei olnud, kui elawad tundmuse- ja mõttekujud, mis nägijate oma erutatud olekuft sündisid ja mis nõnda, kuidas seda enne mõeldud ja soowitud, ette tulid.

Said ju seda paljud kuulutajad wennad oma kõnede pidamistes tunda. Rääkisid nad teistele südamlikus amastuses ja elawas usus taewafest õnd-suseft, ehk pürgu piinast, tundsid nad ka endid neisse paikadesse kistud olewat ja wõisid waimus mõndagi sellest näha. Sarnane lugu oli ka maa peal olewate paikadega nagu Jeruusalemma linnaga, Kolgata mäega ja Betlemmaga j. n. e. Mida elawamalt nendest paikadest kõneldi, seda suurem himu tõusis südames neid paiku näha saada, ja seda igat-sedes tuli ka igakord mõttepilt neist paikadest süda-messe. Ühel õhtul olid kolm noort neiu mainitud nägemuses. Nende paled kattusid imekena taewaliku walgusega ja siis hakkasid nad pühadest ja aulistest

taewalikkudest asjadest kõnelema. Seal tuli äkitselt muutus. Taewalik walgus kadus palgedelt ja ahas-tatud sõnuft wõis tunda, et nad pürguga ühenduses olid. Toodi kellelegi koosolijate seast taewast teade, et tal taewas kuldkannel käes olla ja ta seda ei uskunud, siis nähti teda wähe aja pärast pürgus olewat. Mitmed pidasid nägemusi kuradi tööks ja näitaja kuradiks, aga liig oli. Nägijad said pärast ifegi omaft nõtruseft aru ja jäid otsant Issandale truuks. Nagu see ikka ärkamise ajal juhtub, tuli ka langemisi ette ja tagasipöörmisi maailma poole. Mitmed äralangenud hinged said jälle uuesti ärata-tud ja siis olid nad alandlikud ja ettewaatlikud ja said Issandalt palju armu. Wõõra keelte rääkijaid oli ka sel ajal näha ja kuulda. Need olid enamasti naisterahwad, kellede rääkimistest keegi inimene ei näinud ifegi aru ei saanud. Sõnad olid ka enamasti ühed ja needsamad. Üldse oli säherdusi keelerääkijaid wähe ja nad said ka pärast ifegi oma ekstituseft aru.

Need asjad ei suutnud armust lõhkuda. Ärganud hinged olid umbes paar aastat ühes meeles, kui üks süda. Mõningad said ka kurjadest waimudeft waewa-tud ja tarwitasid Jumala sõna kuulutajate abi. Keegi noor neiu oli ärganud ja Jumala rahu südamesse saanud, mille üle ta wäga rõõmus oli ja Issandat tänas. Pea kadus ta palwetundidelt jälle ära. Et ta üksikus mehfatalus elas, ei saanud ka teised usklikud temaga kokku. Pooleaastase eemalolemise järele ilmus ta jälle palwetundi ja teatas, et saatan hirmsa wäega tema üle walitseda, kuna küll weel parem tundmine, mõistus

T. E. Thoren praegu.

ja tahtmine Jumala hoidmise läbi alles endises olekus olla. Suure hinge piina pärast ei wõida ta süüa, juua, tööd teha ega magada. Seda tunnistas ka ta pale jume, nagu oleks ta 30 aastat wanemaks läinud. Kiljatades ja karjatades wingerdas ta ennast raputades kui talle Jumala sõnast räägiti, ehk küll mitu tugewat meest teda kinni hoidsid. Muidu oli ta waikne. Jumala sõna ei meeldinud ju saatanale. Wiimaks wõtsid 5—6 wenda ühel meel meel nõuks lapselikult Jumalat paludes neiu kinni hoida ja siis talle ristilöödud Kristuseft kuulutada, kes on tulnud kuradi tegusid ära rikkuma. Saatanana wõim hakkas wähenema. Ta tuli weel ajutiselt waest neiu raputama, kuna teda ikka seljamaal teel tagasi aeti. Wiimaks sai ta täiesti wabaks ja wõis jälle keelmata Jumalat teenida.

(Järgneb.)

Seitsmes peatükk.

Kamilla läks Irene saatel eesõue, kus Sowronia neid ootas, teatades, et Martia veel magab. Irene võttis oma käsitöö ja Kamilla ulatas talle lähidalseiswalt lauvalt õmblemiseks tarwisminemat materjaali. Sowronia istus oma käskijanna jalge ees.

Nüüd alles pani Kamilla tähele, et Sowronia haruldaselt kahvatu oli; ta filmad tunnistasid, et ta palju oli nutnud.

Lõuna ajal ilmus Martia. Ta toetas end küll veel Floora käele, kuid nähtavasti tundis ta end parem.

Enne õhtusööki tuli üks orjatiidruk, põlvitas Irene ette ja sofistatas talle miskit kõrwa. Sellepeale palus Irene end wabandada ja lahkus toasti. Wae-walt oli eesriite langenud, kui Martia Kamillale tafasel häälel, kuid elawate liigutuste saatel rääkis:

„Kamilla, ja ei wõiks uneski arvata, kes meie uus perenaine on. Floora jutustas mulle. Ma ei mõista, kuidas ta seda teada saanud, sest ta ei mõista ju Greeka keelt — igatahes ütles ta, et proua Irene ori olnud, keda Koriantder ta iluduse pärast wabaks lasknud ja siis omale naiseks wõtnud. Ta on ju ka kena — aga kes oleks wõinud seda arvata?“

Kamillal ei olnud aega wastata, sest juba astus Irene tuppa ja tegi oma küllalistele ettepaneku jällegi eesõue minna, kus Viktor neid ootawat. Siiski jäi Irene veel mõneks silmapilguks tuppa juttu ajama, mängides sealjuures oma käewõruga. Korraga katkes wõru; wäikesed kuldsed ja hõbedased wigurid langesid põrandale. Sowronia korjas nad kokku ja ulatas Irenele.

„On nüüd kõik?“ küsis wiimane. „Mul näib, et veel puudub.“

Sowronia otis veel ja leidis puuduwa, mis Kamilla jalge juure oli weerunud. Ta võttis selle üles ja imestushüüe kajas nüüd Sowronia suust. Kamilla waatas lähemalt ja nägi hõbedase kalakefe. Viktor astus sisse ja Sowronia wõis nüüd toasti lahkuda.

„Kui hirmus!“

„Mis on hirmus?“ päris Viktor.

Irene jutustas, mis oli juhtunud ja lisas juure: „Juhtumisi tean ma, et kala ühe usufeltsi tundemärk on, ja ma kardan, et see tiidruk seda ka teab; ja nüüd mõtleb ta, et ka mina selle põlatud usufeltsi liige olen, sest et ma nende tundemärki oma käewõru küljes kannan.“

Nüüd küsis Kamilla, mis halbtust see orjatiidruku arwamine Irenele tuua wõiks.

„Ega midagi isääralist!“ wastas Irene.

„Praegu tagakiusamist Korintuses ei ole, kuid wastik on see mulle, kui mind kuidagi wiisi nende alatimate inimeste sekka arwataks. Rumalus — kõik need usuõpetused, peale filosoofia, ja veel kõige rumalam kristlaste õpetus.“

„Kas kannab filosoofia elust läbi, domina?“

„Mis? Kas Teie ka neid wanu rumalusi usute?“

Wist palute Phöbuselt edu kunstis ja Dianalt jahiõnne? On see wõimalik?“

„Ei, nii see ei ole. Neid, Teie ütlemise järele — wanu rumalusi ei usu ma; ma usun igawest Jumalat, kes taewa ja maa on teinud, kes ikka seesama on. Ma olen selle usufeltsi liige, kellest Teie nii põlastawalt rääkiste.“

Irene waatas talle tõsiselt otja ja ütles toonil, mis enam ütles kui ta sõnad: „Teie olete kristlane?“

„Ma olen kristlane,“ oli rahuline wastus.

„Ma arwasin, et Teil enam mõistust on,“ wastas Irene põlastawa kaastundega.

„Kas on selge, kus enam mõistust on?“ ütles Viktor. — „Teie ei wastanud esiti mu küsimusele: kas kannawad Teie õpetused Teid elust läbi?“

„Mis tahate Teie sellega ütelda?“

„Kannawad nad Teid kõigist elujuhtumistest läbi? mõtlen ma. Trööstiwad nad Teid kurwastuses? Kannawad nad Teid kindlalt surmaorust läbi?“

„Mul ei ole juhust olnud sarnast katset teha,“ wastas Irene kergemeelselt.

„Ma arwan aga, et nad mind läbi wiiwad. Ma ütlesin siis lihtsalt: nii on mu saatus, ja saatuse eest ei wõi ükski põgeneda.“

„Teie saatus ongi siis Teie jumal?“

„Mul ei ole Jumalat,“ wastas Irene.

Viktor waikis filmapilguks. Siis ütles ta tafa, kui iseenelese: „Hõel ütleb omas südames, ei ole Jumalat.“

Irenel tõusis weri palgesse, kuuldes seda kirjasõna.

„Teie olete seda juba kuulnud?“ küsis Viktor sellepärast.

Irene pööras pea kõrwale ja ütles pilkawalt: „Wõib olla . . . wõib olla ka mitte.“

„Mis on minul sellega tegemist, kui ma tohin küsida?“ ütles Irene. „Filosoofia ei tunne sarnast asja.“

„Teil on sellega tegemist, sellepärast et Teie usute ei mitte südamega, waid mõistusega. Need õpetused ei ole Teile uued. Kui ma ei eksi, oli aeg, mil Teie uskusite, ja kuigi Teie kõik olete tahtnud maha raputada, ripuwad siiski katkenud niidid Teie küljes. Kes kord on tõde tunnud, ei wõi enam nii olla, nagu ei oleks ta midagi teadnud. Tõde saab talle kas kuldketiks, mis teda juhatab, ehk raudahelaks, mis teda piinab ja waewab.“

„Ma olen mitmesugustest õpetustest ja usufeltsidest kuulnud,“ wastas Irene. „Mu abikaas on filosoof ja tal on tuttawaid igas felfsis. Sagedasti räägib ta mulle, mis ta kuulnud. Wõib olla olen ma niiviisi ka Teie felfsist midagi kuulda saanud. Miks ei peaks ma end mitmesuguste waadetega tutvustama? Ma usun, et Teie nii kitsarinnaline ja armastamata ei ole, et Teie igawest elu, millest Teie unistate, ainult oma usufeltfile kättesaadawaks peate. Olge Teie õnnelik omas usus, kui ta Teid õnnelikuks teha wõib — ja laske mind oma wiisi

järele õnnelik olla, mind minu usu läbi õndsaks saada.“

„Teie umbusu läbi, tahate wist ütelda?“ wastas Viktor. „Ma olen wäga armastamata Teie arusaamise järele. Ma usun, kes tahab saada wäärt armatud õigete ülestõusmistest osa saada, see võib seda ainult usu läbi Jeesuse Kristuse nime sisse!“

„Sellega läkkate meid oma taewariigist wälja?“

„Teie läkkate iseendid wälja.“

Irene waikis.

„Ei, need õpetused ei ole Teile tundmatud, domina,“ kordas Viktor. „Teie olete minu suust sõnu kuulnud, ja ise farnaseid tarwitunud, mis tingimata oleksid seletust wajanud, kui keegi neid esimene kord kuulaks. Tõhin ma küsida, kuidas see tuleb? On Teil tutwust kristlaste seas, wõi olete Moosese käsutust lugunud?“

„Ma ei tea sellest midagi,“ ütles Irene ja tõusis üles. „Wabandage mind filmapilguks!“ ütles ta ära minnes.

„Ma pean orjadele mõne juhatusse andma.“

„Mille üle Teie kõige aja rääkсите?“ küsis Martsia ja Kamilla filmadest paistis seesama küsimine.

„Usuteadusest,“ wastas Viktor naeratades. „Ma tahaksin, ma teaksin, kui kaugelt proua Irene ristiusku tunneb?“

„Ristiusku?“ hüüdis Martsia. „Ma ei usu, et Teie sellest alatumast fanatismist rääkсите. Riisugune mõistlik mees kui Teie, ei leiaks ju mingit huwi farnases jutuaajamises?“

„Kas mõistate, mis Teie küsite, domina Martsia?“

„Ei, ma ei mõtlegi pikemat järele.“

„Siis kardan ma, et ma Teie filmis wäga langen, kui Teile ütlen, et mina kristlane olen.“

„Hoidku jumalad meid!“ hüüdis Martsia. „Ei oleks ma uskunud, et haritud noormees ei häbene end selle usufelti poole tunnistada.“

„Ma ei häbene omast lootusest,“ ütles Viktor rahulikult.

„Mis, Kamilla, sa wõid weel naeratada!“ jätkas Martsia õe poole waadates. „Imestuse jälgegi ei ole su näol?“

„Ei ole põhjust selleks,“ wastas Kamilla: „Dominus Viktor ei rääkinud midagi, mis mulle juba ammu ei oleks selge olnud.“

Martsia tahtis just wastata, kui parajasti üks orjatüdruk sisse astus ja õhtusöögile palus.

Irene rääkis söögi ajal nii palju kui wõimalik, et Viktori takistada oma endist kõnet jätkata. Peagi läks ta oma tupp, kus ta paha meelega afemele heitis. Ta ei wõinud wasturääkimist kannatada, siiski pidi ta tunnistama, et Viktorile wõit oli jäänud. Wiimaks waldas teda rahutu uni, millest teda äratas tunne, kui oleks walgus ta tupp paistnud. Ta awas filmad ja ehmatas, nähes oma kõrwal woodi juures walget kuhu, kes pahemas käes lampi hoidis ja parema käega walgust magaja pealt warjas.

Walgus langes tulija näo peale ja weel ei jõudnud Irene otsusele, kes see olema peaks, kui teda

uuesti ehmatas ta õise küsalise hääle. Külaline ei rääkinud Greeka keelt, waid küsis Siiria keeli: „Magad sa nii rahulikult, Berenice tütar?“

Üheküla aastat ei olnud Irene enam seda keelt kuulnud, ükski ei olnud teda ka niiviisi nimetanud sest ajast. Ta wastas ainult: „Kes Teie olete?“

„Üheküla aasta eest ei oleks sa nõnda küsinud,“ wastas külaline tasasel, selgel, kuid kurwal häälel, „kui Aleksander ja Berenice Jeruusalemmas lamaste-wärawa juures elasid ja Irene ja Sowronia käsi-käes Josawati orus jooksid. Kõik on nüüd mööda.“

Tasa kuulus Irene huultelt: „Sowronia . . . öde!“ Sowronia pani lambi lauale, põwitas Irene woodi ette ja peitis näo õe kätesse. Mõne minuti waikisid mõlemad, siis ütles Irene:

„Pean ma sind nõnda leidma, Sowronia, mu tumike? Rütkes, kuna mina purpuriga kaetud olen? Palju on teiseks saanud sest ajast, kui me lahkusime.“

Sowronia tõstis pead ja wastas wärisewal häälel: „Ja, palju on teiseks saanud — muudatus, mis sinuga on sündinud, mu öde, murrab mul peaeagu südame.“

„Murrab sul peaeagu südame, Sewia? See ei wõi küll tõsi olla. Sa jätsid mind Aleppoosse wae-sufes ja köidikutes, nüüd leiad mind lossist, kõige rikkama naisena Korintuses, üle saja orja teeninud mind. On see muudatus, mille pärast su süda lõhkema peaks?“

„Irene, oled sa unustanud, mis meie ema Berenice meile ütles enne kui ta suri?“

„Irene waikis, kuid puna tõusis ta palgele. Sowronia jätkas weel tõsisemal toonil:

„Hoidke oma riided walged, mu lapsed! . . . kas need ei olnud ta wiimased sõnad? Ma tahaksin teid kord suurel päewal kuninga paremal käel näha, ehitud puhaste walgete riidetega — usu ja puhtuse märkidega, milles teie tema ees olete käinud. Irene, mu öde, kus on süütuse kuub — on ta puhtaks jäänud?“

Irene waikis.

„Kas sa kord pitseriga märgitute hulgas olid, seda teab Isand ainult — mina ei tea,“ rääkis Sowronia edasi. „Tema tunneb omakseid. Kui meie Aleppoos lahkusime, olid sa oma sõnade ja wäliste elu järele otsustades üks meist. Oled sa meie juure jäänud? Oled sa usku pidanud? Kui nii kas oleks ma siis kunagi sõnu kuulnud, mis sa täna rääkisid? Sa jutustasid rikkusest ja kallitest riidest, aga kus on pühas weres pestud kuub, mis kallim on kui kõik teised? Oled sa kuninga Salomo sõnu unustanud: „Parem on wähe Isanda kartuses, kui suur wara hõeluses.“ Armas öde, Aleppoos köidikutes oli sul parem järg. Jah, ma tahaksin ma wõiksin sind jälle selleks teha, kes sa siis mu filmas olid — Isand ise teab, kuidas su südamele ühe sõna oli — ma annaksin oma were, aga ein, kõik, mis ma anda wõin. Mida wõin ma aga teha? Kuidas wõin ma end sinust tröösta — Irene?“ (Järneb.)

